

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20711 - Literatura Catalana Medieval
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20711 - Literatura Catalana Medieval
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Gabriel Ensenyat Pujol gabriel.ensenyat@uib.es	10:00	12:00	Dilluns	12/09/2016	31/01/2017	CB-19

Contextualització

L'assignatura "Literatura Catalana Medieval" constitueix una assignatura de formació bàsica, comuna als estudis del grau de "Llengua i Literatura Catalanes", de segon curs. Es troba inserida dins el mòdul de Competència Literària i Cultural del mateix grau. Es realitzarà al llarg del segon semestre i tindrà un caràcter introductori, amb un desenvolupament teòric i pràctic de caràcter general. Els alumnes han de conèixer els autors i les obres més significatives del període i copsar-ne els aspectes més originals i innovadors. La matèria té una relació estreta tant amb altres assignatures de caràcter literari del pla d'estudis, referides a l'època, com amb les d'història de la llengua i de la cultura catalanes. La incidència d'aquesta assignatura en el futur professional de l'estudiant resta absolutament vinculada al seu context formatiu i laboral, amb un èmfasi especial en l'ensenyament o en activitats de promoció cultural.

Requisits

En general, es pressuposa la competència bàsica dels alumnes en les matèries cursades al llarg del primer curs del grau, especialment aquelles que tenen una relació més directa amb el programa de l'assignatura (Introducció als Estudis Literaris pel que fa a la part teòrica i metodològica i Introducció a la Literatura Catalana pel que fa als estudis de cas). Al marge d'aquest marc competencial genèric, es detallen a continuació alguns requisits essencials i recomanables.

Essencials

Per cursar aquesta assignatura els alumnes hauran de tenir competència en llengua catalana (en les quatre habilitats comunicatives: entendre, parlar, llegir i escriure).

Recomanables

Per cursar l'assignatura cal que els alumnes estiguin predisposats a conèixer el fet literari català durant el període medieval i, en paral·lel, la història, la cultura i la societat de l'època. A més, és recomanable que tenguin

Guia docent

competència instrumental en llengua anglesa i francesa. També és recomanable l'assistència i la participació a classe, la puntualitat en la compleció de les lectures i l'assistència a les activitats complementàries de caràcter pràctic.

Competències

Específiques

- * Específiques: 1. CE-2: Coneixement dels principals períodes, autors i obres de la literatura en llengua catalana (època medieval). 2. CE-4: Capacitat per avaluar críticament la informació bibliogràfica relativa a la llengua i literatura catalanes..

Genèriques

- * 1. CG-1: Capacitat per aprendre i treballar de forma autònoma i en grup..
- * 2. CG-2: Capacitat d'organització i planificació del treball personal i en equip..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Literatura Catalana medieval. Autors i obres (ss. XIII-XV)

A. LA CULTURA DELS LAICS. RAMON LLULL I EL LUL·LISME

1. L'accés dels laics al saber i la nova espiritualitat. Arnau de Vilanova
2. Ramon Llull: vida i pensament
3. El context historicocultural i l'aportació intel·lectual de Llull
4. Classificació i anàlisi de l'obra lul·liana: l'Art i les seves fases
5. La literatura en Llull
6. El lul·lisme: difusió i controvèrsies

B. LA HISTORIOGRAFIA

1. Els precedents historiogràfics llatins
2. Les "Quatre grans cròniques": consideracions generals
3. El "Llibre dels feits" de Jaume I i la versió de Pere Marsili
4. La "Crònica" de Bernat Desclot
5. La "Crònica" de Ramon Muntaner

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20711 - Literatura Catalana Medieval
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

6. La "Crònica" de Pere el Cerimoniós i la "Crònica general de Sant Joan de la Penya". La "política cultural" de Pere el Cerimoniós.

C. LA NOVEL·LA CAVALLERESCA

1. Antecedents i models. Trets específics de la novel·la cavalleresca catalana
2. El "Curial e Güelfa": transmissió textual; teories al voltant de l'autoria; història i "poètiques ficcions"; models, fonts i rerefons cultural; llengua literària i estil
3. El "Tirant lo Blanc": transmissió textual; la qüestió de l'autoria: Joanot Martorell i la seva relació amb Martí Joan de Galba; ingredients compositius del discurs: els epistolaris "incongruents"; el model cronístic i el de la biografia de cavallers; fonts, interpretació i sentit; llengua literària i estil: el dualisme de registres

D. AUSIÀS MARCH

1. L'autor
2. Transmissió textual del corpus poètic ausiasmarquà
3. El problema de la cronologia i dels cicles poètics
4. La poesia amorosa marquiana com a discurs alternatiu a l'amor hereós
5. Els Cants de Mort
6. La poesia moral. El Cant Espiritual
7. Estrofisme i versificació. Llengua poètica i retòrica

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric a través de classes presencials, introduint-hi referències bibliogràfiques que permetran que els alumnes adquireixin les competències fixades. De manera també coordinada amb les classes teòriques es realitzaran un seguit de classes pràctiques i seminaris tutelats, relatius a les lectures i comentaris de text proposats, així com diverses rutes relacionades amb els espais dels autors i obres prèviament explicats, respecte de les quals caldrà també una feina prèvia de preparació per part del professor i els alumnes. També es durà a terme alguna classe magistral per part d'algun especialista en la matèria tractada.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Temari	Grup gran (G)	Introduir l'alumne en els coneixements relacionats amb la literatura catalana medieval.	35
Seminaris i tallers		Grup mitjà (M)	Oferir eines per a la comprensió dels textos i el seu comentari.	4
Classes pràctiques	Rutes	Grup gran (G)	Realitzar rutes literarioculturals referides a la matèria.	15
Tutories ECTS		Grup petit (P)	Seguiment del procés d'aprenentatge dels alumnes.	2
Avaluació	Examen	Grup gran (G)	Valorar si l'alumne coneix i sap explicar correctament els conceptes propis del temari	2

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Avaluació	Treballs	Grup petit (P)	Valorar els comentaris de les lectures, textos i rutes que s'han realitzat durant el curs.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Complement a les classes teòriques i pràctiques	Lectura de les obres proposades, realització de comentaris de text, assistència a les rutes o treball alternatiu i preparació de la matèria teòrica, amb la finalitat d'assolir les competències previstes	80
Estudi i treball autònom en grup	Complement a les classes teòriques i pràctiques	Preparació dels comentaris de text i de les rutes	10

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Mínim d'activitats obligatòries per entrar al grup de presentats:

- Nota mitjana de les proves escrites: 5 punts. Es faran dues proves escrites: una del tema A i l'altra dels temes B-F. Per a aquells alumnes que tinguin una nota mitjana inferior a 5 hi haurà una prova final global, en la qual hauran de recuperar la/les prova/es en què hagin obtingut una puntuació inferior a 5. Per a les puntuacions parcials inferiors a 4, també serà necessari repetir la prova parcial corresponent, malgrat que la nota mitjana sigui igual o superior a 5. En aquesta prova l'alumne ha d'obtenir una puntuació mínima de 4.
- Assistència a les rutes pràctiques o entrega d'un treball alternatiu, proposat pel professor.
- Entrega d'un comentari de text, el qual serà avaluable com a part de la primera prova escrita (2 punts).
- Assistència a les activitats complementaries (sobretot conferències) que es puguin organitzar o elaboració d'un treball alternatiu. Per al segon semestre del curs està previst un cicle de conferències sobre Ramon Llull que organitzarà la UIB (pendent de concretar-ne els detalls).
- Opcionalment, es pot fer un treball per tal d'incrementar la nota. Per acollir-se a aquesta opció, cal tenir una nota final superior a 4.5 punts. El treball l'ha de proposar l'alumne i ha de tractar un aspecte relatiu a la matèria explicada.

Guia docent

Rutes

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Realitzar rutes literarioculturals referides a la matèria.
Criteris d'avaluació	Itinerari A: aprofundir en cada un dels aspectes tractats. Es valorarà la capacitat de relacionar la matèria explicada amb la seva exposició pràctica i l'ampliació bibliogràfica.

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Valorar si l'alumne coneix i sap explicar correctament els conceptes propis del temari
Criteris d'avaluació	Itinerari A i B: proves de resposta breu: 20%. Prova de desenvolupament: 30%.

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Treballs

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Valorar els comentaris de les lectures, textos i rutes que s'han realitzat durant el curs.
Criteris d'avaluació	Itinerari A: seguiment del comentari personal de les lectures i els textos proposats i anàlisi final. Itinerari B: seguiment del comentari personal de les lectures i els textos proposats i anàlisi final (35%) i elaboració d'un treball relatiu a la matèria tractada en les rutes (15%).

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

BROCH, Àlex (dir.): *Història de la literatura catalana. Literatura medieval, I. Dels orígens al segle XIV*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana / Barcino, Ajuntament de Barcelona, 2013. BUTIÑÀ JIMÉNEZ, Julia; YSERN LAGARDA, Josep-Antoni (coords.): *Literatura Catalana. I. Edad Media*, Madrid, UNED, 2006. ENSENYAT PUJOL, Gabriel: *Història de la literatura catalana a Mallorca a l'Edat Mitjana*, Palma, El Tall Editorial, 2001. HAUF, Albert (dir.): *Panorama crític de la literatura catalana*, 2 vols., Barcelona, Vicens Vives, 2010-2011. RIQUER, Martí de: *Història de la literatura catalana. Part antiga*, 4 vols., Barcelona, Planeta, 1964. RUBIÓ i BALAGUER, Jordi: *Història de la literatura catalana, I*, Barcelona, PAM, 1984. SOLER LLOPART, Albert: *Literatura catalana medieval. Un recorregut multimèdia pels grans autors i els seus textos*. Barcelona, UOC, 2003.

Bibliografia complementària

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20711 - Literatura Catalana Medieval
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

A. MENSA i VALLS, Jaume: *Arnau de Vilanova*, Barcelona, Rafael Dalmau Editor, 1997. A. BADIA, Lola; BONNER, Anthony: *Ramon Llull. Vida, pensament i obra literària*, Barcelona, Empúries, 1988. A. GAYA, Jordi: *Ramon Llull*, Ajuntament de Palma, 1982. B. CINGOLANI, Stefano Maria: *La memòria dels reis. Les quatre grans cròniques*, Barcelona, Editorial Base, 2006. B. VINAS, Agnès i Robert: *La conquesta de Mallorca*, Palma, Editorial Moll, 2007. A. ESPADALER, Anton: *Una reina per a Curial*, Barcelona, Quaderns Crema, 1984. A. FERRANDO FRANCÉS (ed.), *Estudis lingüístics i culturals sobre Curial e Güelfa, novel·la cavalleresca anònima del segle XV en llengua catalana*, 2 vols., Amsterdam / Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 2012. RIQUER, Martí de: *Aproximació al Tirant lo Blanc*, Barcelona, Quaderns Crema, 1990. F. FERRATÉ, Joan: *Llegir Ausiàs March*, Barcelona, Quaderns Crema, 1992. F. GARCIA-OLIVER, Ferran: *En la vida d'Ausiàs March*, Edicions 62, Barcelona, 1998 [Reed. *Ausiàs Marc*, València, Publicacions de la Universitat de València, 2009].

Altres recursos

LECTURES:

1. Ramon Llull. *Romanç d'Evast e Blaquerna*, cap. I. Es recomana fer la lectura a través de l'edició de NEORL, Palma, 2009, p. 89-144. També es poden fer servir les edicions d'Edicions 62 i "la Caixa" (MOLC 82), p. 21-66 o a ENC, vol. 50, p. 19-117.
2. Jaume I: *Llibre dels feits*, caps. 47-126. Es recomana l'edició d'Antoni Ferrando i Francés i Vicent Josep Escartí i Soriano: *Llibre dels feits del rei En Jaume*, València, Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2010; També es pot fer servir la de Jordi Bruguera: *Llibre dels fets del rei En Jaume. Estudi filològic i lingüístic i vocabulari integrat, text i glossari*, Barcino, 1991. Per a una versió en català actual es pot fer servir l'edició específica de Gabriel Ensenyat: *Llibre dels fets. Conquestes de Mallorca i Eivissa i submissió de Menorca*, Hora Nova, 2005; o la versió general d'Antoni Ferrando i Vicent Josep Escartí: *Llibre dels fets de Jaume I*, ed. Afers, 1995.
3. Joanot Martorell. *Tirant lo Blanc*, caps. 117-130, 209-238. 265-286, 467-487. Es pot fer la lectura a través de l'edició de Martí de Riquer a la MOLC, o d'Albert Hauf i Vicent Josep Escartí, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana, 1990.
4. Dossier complementari.

LECTURES COMPLEMENTÀRIES ALTERNATIVES A LES RUTES: 1. Ensenyat i Pujol, Gabriel; Valero i Martí, Gaspar. *Els paisatges de Ramon Llull*, Palma, 2015. 2. Amengual i Batle, Josep. *El monestir de Santa Maria de la Real, Mallorca*, 2008. 3. Ensenyat Pujol, Gabriel. "Miramar i Ramon Llull", *historica.cat. Revista Digital d'Història*, núm. 37 (2010). 4. Munar, Gaspar. *La muntanya dels tres santuaris*, Mallorca, 1991. 5. *Gran Enciclopèdia de Mallorca*.

LECTURES COMPLEMENTÀRIES REFERIDES AL TREBALL ALTERNATIU: 1. *Crònica* de Bernat Desclot, caps. 11-73 (eds. ENC, 62-63, ed. Barcino; Ferran Soldevila, Selecta; MOLC, 76, Edicions 62 i "la Caixa". 2. Ibn Amira al-Mahzumi: *Kitab Tarih Mayurqa*, Palma, Presidència de les Illes Balears / Universitat de les Illes Balears, 2008.